

# Danuta Prinke

---

## Tarkowo Dolne, gm. Nowa Wieś Wielka, woj. bydgoskie. Stanowisko 23

---

Informator Archeologiczny : badania 15, 61-62

---

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wykop II: pod warstwą humusu /warstwa I/, na głębokości 25 cm poniżej powierzchni, zalegała warstwa jednolitej piaszczystej ziemi z licznymi różnej wielkości kamieniami, koncentrującymi się głównie w stropowej partii warstwy i stanowiącymi również jej składnik naturalny /warstwa II/. Calec /głina/ wystąpił na głębokości 80-90 cm od powierzchni. W obrębie wykopu odsłonięto pięć jam /nr 3-7/.

Jamy 1-5 oraz 7 były raczej niewielkie, w rzucie poziomym prze-ważnie okrągłe o średnicach od 0,90 do 1,70 m. Głębokości ich wynosi-ły od 0,20 do 1,10 m. Wyróżniła się natomiast rozmiarami jama 6, której tylko część odsłonięto na terenie wykopu, Szerokość jej wynosiła 3,55 m, głębokość 30 cm, dno płaskie. Stanowiła przypuszczalnie pozostałość póżziemianki.

Materiał zabytkowy reprezentowany jest głównie przez ceramikę - fragmenty pucharów, mis, amfor /jedna cała amfora/, dużych naczyń workowatych i in. Ponadto znaleziono 4 przęśliki gliniane i fragmenty dwóch płytek kamiennych do polerowania narzędzi.

Cechy stylistyczne ceramiki datują osadę na lubońską fazę wschod-niej grupy kultury pucharów lejkowatych.

Dokumentacja i materiał zabytkowy znajduje się w MA w Poznaniu.

Badania będą kontynuowane.

TARKOWO DOLNE, gm. Nowa Wieś Wielka  
woj. bydgoskie  
Stanowisko 23

Uniwersytet im. Adama  
Mickiewicza w Poznaniu  
Katedra Archeologii  
Zespół Badań Kujaw

Badania prowadziła mgr Danuta Prinke. Finanso-wał UAM w Poznaniu. Trzeci sezon badań. Osada ludności kultury pucharów lejkowatych - końcowy odcinek fazy III rozwoju kultury pucharów lejkowa-tych na Kujawach, ślady osadnictwa ludności kul-tury amfor kulistych oraz osadnictwa ludności schyłkowo-neolitycznej.

Po rocznej przerwie kontynuowano badania w strefie północnej i północno-zachodniej zasięgu osady, obejmując nimi powierzchnię ok. 1,5 ara /wykopy: XXIII, XXVB, XXVIA, XXVIA, XXVIII, XXIX, /.  
W efekcie uzyskano 139 fragmentów zdobionych ceramiki kultury pucha-rów lejkowatych, 655 fragmentów niezdobionych ceramiki kultury pucha-rów lejkowatych, 6 fragmentów zdobionych ceramiki i 247 fragmentów niezdobionych ceramiki kultury amfor kulistych, 22 fragmenty niezdobio-nej ceramiki schyłkowo-neolitycznej, 58 krzemienych zabytków, 2 sie-kiery kamienne oraz fragment kamiennego topora, prawdopodobnie typu X.

Odkryto ponadto skład kamieni, liczący ponad 150 egzemplarzy, z których część dobrze zachowana posiada ślady użytkowania lub obróbki. Omawiany obiekt stanowi element składowy wnętrza budowli rysującej się na podstawie śladów po jamach posłupowych. Zarejestrowano jeszcze 18 dołków posłupowych i 5 jam. Obserwowano także fragmentarycznie zachowaną warstwę kulturową kultury pucharów lejkowatych.

Badania pozwoliły na ostateczne określenie zasięgu osady i na zakończenie badań na stanowisku. Sformułowanie końcowych wniosków co do ilości faz zasiedlenia i ich charakterystyki możliwe będzie dopiero po analizie znalezisk. Sezon dostarczył bowiem szeregu interesujących elementów w ceramice znacznie rozszerzających możliwości interpretacyjne w badaniu genetycznych uwarunkowań formowania się stylu ceramiki z Tarkowa st. 23. Wymienić tu należy: 3 wątki zdobnicze wykonane w konwencji późnotrypolskiej, kilka wątków z wczesnej fazy rozwoju tzw. ceramiki mątewskiej oraz 2 wątki przedstawiające wyobrażenie wozu względnie oczu. Pozostały materiał ceramiczny w zakresie zdobnictwa nie odbiega od konwencji tzw. "baroku zdobniczego", rejestrowanego już w poprzednich sezonach.

Badania na stanowisku będą kontynuowane.

TARKOWO DOLNE, gm. Nowa Wieś Wielka  
woj. bydgoskie  
Stanowisko 61

Uniwersytet im. Adama  
Mickiewicza w Poznaniu  
Katedra Archeologii  
Zespół Badań Kujaw

Badania prowadziła mgr Danuta Prinke. Finansował UAM w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Obozowisko z końcowego odcinka fazy III /IIIc/ rozwoju pucharów lejkowatych na Kujawach, ślad osadnictwa ludności kultury amfor kulistych.

Stanowisko położone jest na południowym stoku obniżenia wału wydmowego, ok. 150 m od granicy podmokłych łąk. Od zachodu sąsiaduje ono ze stanowiskiem 23, z którym wchodzi w skład jednego z kompleksów osadniczych, wydzielonych w mikroregionie tarkowskim.

Badania prowadzono w części podomowej stanowiska, wyodrębnionej w trakcie szczegółowych badań powierzchniowych, na podstawie zwartego zasięgu polepy, na powierzchni nie przekraczającej 1 ara /wykopy I-IV/. W efekcie eksploracji wykopaliskowej uzyskano: 3 fragmenty zdobione i 42 niezdobione ceramiki kultury pucharów lejkowatych, 1 fr. zdobiony i 4 fr. niezdobione ceramiki kultury amfor kulistych, 11 krzemieni, nieliczny, silnie rozdrobniony materiał kostny oraz ok. 500 fr. polepy z wieloma odciskami ziaren. Zarejestrowano także ślady budowli /szalasu?/, jednej względnie dwóch, zarysowujące się układem 23 dołków